

CRU

Comissió de Recerca i Universitats
Parlament de Catalunya

Sessió 18. Dimarts, 17 de gener de 2023. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Proposta de resolució sobre la defensa de la llibertat d'expressió, la llibertat de càtedra i la pluralitat ideològica a les universitats públiques. Tram. 250-00742/13 Grup Parlamentari de VOX en Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 367, 15).
 2. Proposta de resolució sobre la reducció dels preus públics en segones i successives matrícules. Tram. 250-00832/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 420, 16; esmenes: BOPC 461, 8).
 3. Proposta de resolució sobre el reconeixement del català al programa Erasmus+. Tram. 250-00856/13 Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 430, 22; esmenes: BOPC 468, 10).
-

Punt 1 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre la defensa de la llibertat d'expressió, la llibertat de càtedra i la pluralitat ideològica a les universitats públiques

250-00742/13

PRESENTACIÓ: GP VOX

Reg. 68255 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 19.07.2022

A la Mesa del Parlamento

Joan Garriga Doménech, portavoz, Antonio Gallego Burgos, portavoz adjunto, Manuel Jesús Acosta Elías, diputado del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya, de acuerdo con lo establecido por los artículos 167 y 168 del Reglamento del Parlamento, presentan la Propuesta de resolución sobre la defensa de libertad de expresión, libertad de cátedra y pluralidad ideológica en las universidades públicas en Catalunya, para que sea sustanciada ante la Comissió de Recerca i Universitats, con el siguiente texto:

Exposición de motivos

La libertad de expresión académica, la libertad de cátedra y la protección y promoción de la pluralidad ideológica universitaria representan elementos fundamentales para el eficaz desarrollo de la actividad científica e intelectual, sin temor a condicionamientos políticos y restricciones institucionales que lastran el talento, motivación y creatividad del cuerpo docente y alumnado universitario.

En este sentido, conviene establecer cuatro dimensiones de la libertad académica que deben ser promovidas y protegidas desde la Generalitat de Catalunya: la libertad de cátedra, de investigación, de expresión interna (incluida la gobernanza dentro del espacio geográfico universitario) y la libertad de expresión externa (mediante la participación del cuerpo docente en el debate social en instancias no universitarias).

A este respecto, estas libertades están ampliamente protegidas por diferentes legislaciones en el territorio español. Así, el artículo 20.1 de la Constitución Española reconoce dentro de los derechos fundamentales y las libertades públicas, el derecho a «expresar y difundir libremente los pensamientos, ideas, y opiniones mediante la palabra, el escrito o cualquier otro medio de reproducción» y el derecho a la libertad de cátedra. De la misma manera, el artículo 20.3 exhorta a la legislación civil a respetar el pluralismo de la sociedad y la diversidad de lenguas de España.

En este contexto jurídico, son numerosas las sentencias que han ratificado la mencionada protección y defensa legal de estos derechos y libertades, y la vulneración por parte de entidades públicas catalanas de los mismos.

Algunas de estas sentencias incluyen:

1. La confirmación del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (TSJC) en junio de 2021 de la sentencia dirigida a la Universidad de Barcelona, por vulnerar su deber de neutralidad y lesionar los derechos fundamentales a la libertad ideológica y de expresión.

2. La confirmación del TSJC de la sentencia de 2019 dirigida a la Universidad Autónoma de Barcelona (UAB), por vulnerar la obligación de no discriminación por razones de opinión, y los derechos libertad ideológica y expresión.

3. El informe del Defensor del Pueblo publicado en el año 2020, donde se exhorta a los rectores de las Universidades públicas de Cataluña a respetar la neutralidad ideológica.

4. La condena implantada por un juzgado contencioso a la Universidad Politécnica de Cataluña (UPC) en marzo de 2022, por vulnerar su deber de neutralidad política.

Asimismo, resulta inverosímil observar que, frente a esta doctrina jurídica, dentro de la Ley 1/2003, de 19 de febrero, de universidades de Cataluña, perteneciente al marco legislativo catalán en materia de política universitaria, encontramos ínfimas alusiones jurídicas directas a la protección y promoción de la libertad académica en respeto y protección de los mencionados derechos y libertades.

Además, existe una confusión imperante en cierta parte de la sociedad catalana acerca de la distinción entre autonomía universitaria y libertad de expresión.

El derecho a la autonomía universitaria no puede contravenir el derecho a la libertad de cátedra, de expresión y de investigación de las personas que conforman la entidad. Así, la doctrina del Tribunal Constitucional sostiene que las instituciones públicas (como las universidades), a diferencia de los ciudadanos, no gozan del derecho fundamental a la libertad de expresión, y deben ceñirse al principio de neutralidad política e ideológica. El derecho a la autonomía universitaria es entendido dentro del ámbito competencial y funcional que otorga el marco jurídico vigente (por ejemplo, el artículo 3 y 4 de la Ley 1/2003, de 9 de febrero de universidades, y el artículo 2 de la Ley Orgánica de Universidades 6/2001, de 21 de diciembre).

En conclusión, la Generalitat de Cataluña debe cesar de promover la cultura de la cancelación y el sesgo ideológico dentro del ámbito institucional universitario. De lo contrario, corremos el riesgo de ahondar en la pérdida de calidad y de excelencia académica y de desvirtuar el objetivo natural y originario de la institución universitaria. Por lo tanto, el Govern de la Generalitat debe velar por la neutralidad institucional de las entidades públicas universitarias, y promover la libertad de cátedra, expresión e investigación dentro del ámbito universitario.

Por todo ello, el Grup Parlamentari de VOX en Cataluña presenta la siguiente:

Propuesta de resolución

El Parlamento de Cataluña insta al Gobierno a:

1. Modificar la Ley 1/2003, de 19 de febrero, de Universidades de Cataluña, para introducir en el articulado protecciones legislativas explícitas a la libertad de cátedra, de expresión, investigación y pluralidad ideológica universitaria. Se introducirá un artículo donde se plasme el sentido jurídico de la autonomía universitaria en perfecta consonancia con la doctrina del Tribunal Constitucional y se explice jurídicamente la obligación de cumplir con el principio de neutralidad institucional de las entidades públicas universitarias.

2. Introducir en toda la normativa y políticas públicas relativas al ámbito universitario disposiciones específicas de protección de la libertad de expresión, de cátedra, de investigación y promoción de la pluralidad ideológica.
3. Establecer protocolos de actuación obligatorios para mejorar la transparencia institucional de las universidades, con el objetivo de velar y vigilar posibles conflictos de intereses de miembros de órganos universitarios con posiciones políticas partidistas.
4. Implantar las medidas políticas y legislativas necesarias para asegurar que las universidades públicas catalanas condenadas bajo sentencia firme, cumplan con la condena impuesta.
5. Iniciar los trámites legislativos pertinentes para impulsar una Ley específica de protección de la libertad de cátedra, de expresión, de investigación y promoción de la pluralidad ideológica dentro del ámbito universitario.

Palacio del Parlamento, 11 de julio de 2022

Joan Garriga Doménech, portavoz; Antonio Gallego Burgos, portavoz adjunto; Manuel Jesús Acosta Elías, diputado, GP VOX

Punt 2 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la reducció dels preus públics en segones i successives matrícules

250-00832/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 74887 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 26.10.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, David González Chanca, diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la reducció dels preus públics en segones i successives matrícules, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Recerca i Universitats, amb el text següent:

Exposició de motius

Durant els darrers deu anys, els preus públics universitaris a Catalunya es trobaven dins dels més alts a tota Espanya i Europa, com a conseqüència de les retallades del govern d'Artur Mas. Aquesta anomalia va ser criticada per tota la oposició al Parlament, així com per la comunitat universitària, fet que va portar a l'aprovació de diverses mocions i resolucions demanant la baixada de preus públics, com per exemple la moció 65/XI, on s'instava el Govern a reduir els preus públics un 30% el curs següent.

Malauradament, i malgrat les diverses pressions, el Govern de la Generalitat no va reduir-ne el preu fins al curs 2020-21, en el qual el Govern d'Espanya va modificar el mètode de fixació dels preus públics universitaris establert a la Llei d'Universitats, mitjançant el Reial Decret Llei 17/2020. En un pas cap a la cogovernança, es va canviar el mètode dels percentatges associats al cost dels estudis per un sistema d'acords de la Conferència General de Política Universitària.

A la primera reunió de la Conferència, durant el maig del 2020, els titulars d'universitats de totes les comunitats autònomes i el Ministeri d'Universitats van acordar fixar el preu màxim dels estudis universitaris en 18,46 € per crèdit ECTS. Per tal d'arribar a aquest preu, es va acordar també un període d'adaptació fins al curs 2022-23. Addicionalment, l'acord establia que el límit màxim per a les segones i successives matrícules és el vigent durant el curs 2019-20. Els dos cursos següents, la CGPU va prorrogar aquests acords.

L'estructura de preus del curs 2022-23 s'ajusta totalment als acords de la conferència, i a més elimina un dels coeficients d'estructura docent, simplificant l'estructura de preus. Tot i això, ha generat un greuge comparatiu entre les diferents estructures docents: mentre que fins al curs 2019-20 les segones i successives matrícules anaven mitjançant un multiplicador (1,2 per la segona matrícula, 2,6 per la tercera i 3,6 per la quarta i següents), actualment es fixa un preu per a cada estructura i matrícula. En el cas del coeficient d'estructura docent A i en els màsters no habilitants, els multiplicadors resulten ser 1,24 per la segona, 2,68 per la tercera i 3,71 per la quarta i successives;

mentre que en el coeficient d'estructura docent B i en els màsters habilitants són de 1,52, 3,52 i 4,77, respectivament.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Reduir el preu del recàrrec per a segones i successives matrícules dels estudis de grau o màster pel curs 2023-2024, establint un criteri uniforme mitjançant uns multiplicadors iguals a 1,2 per a la segona matrícula, 2,6 per a la tercera i 3,6 per a la quarta i successives.

Palau del Parlament, 13 d'octubre de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; David González Chanca, diputat, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 78200 / Admissió a tràmit: Mesa de la CRU, 19.12.2022

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 78200)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De modificació del punt 1

1. Reduir el preu del recàrrec per a segones i successives matrícules dels estudis de grau o màster, establint un criteri uniforme basat en el marc fixat per la modificació de la Llei d'universitats de Catalunya aprovada el maig de 2022.

Punt 3 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el reconeixement del català al programa Erasmus+

250-00856/13

PRESENTACIÓ: GP JXCAT

Reg. 75923 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 08.11.2022

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Judith Toronjo Nofuentes, portaveu a la Comissió de Recerca i Universitats del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució pel reconeixement del català al programa Erasmus+, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Recerca i Universitats, amb el text següent:

Exposició de motius

El suport lingüístic en línia OLS (Online Linguistic Support) és una plataforma gratuïta d'aprenentatge d'idiomes en línia dissenyada per a participants dels programes Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat.

A la plataforma OLS, les persones participants realitzen l'avaluació obligatòria d'idioma abans i després de l'estada, així com els cursos opcionals durant l'estada. Les avaluacions estan disponibles en les 24 llengües oficials de la Unió Europea i els cursos en 22 llengües.

Amb data d'1 de juliol, va entrar en funcionament la nova plataforma OLS implementada a través de l'EU Academy Platform i a més a més de les 24 llengües oficials de la UE, s'han inclòs en el seu desenvolupament l'islandès, el noruec, el macedoni, el serbi i el turc.

L'euskera, el català o el gallec, llengües oficials a l'Estat espanyol, no han sigut incloses en la licitació del 2022-2027 malgrat que les universitats públiques i privades ofereixen estudis majoritàriament en aquestes llengües perquè la normativa autonòmica així ho especifica present en aquest programa, ja que fins al 2011 estava present en l'EILC, sistema anterior a l'OLS. Això demostra que el requisit de ser llengua oficial de la UE no és aplicable i que l'oficialitat de les llengües cooficials a la Unió Europea no hauria de ser un impediment.

Entre els acords aconseguits a la Conferència sobre el Futur d'Europa, la proposta 48, Cultura i Intercanvis, recull la promoció del multilingüisme i la protecció addicional de les llengües regionals i minoritàries.

Així mateix, la no inclusió del català, el gallec i l'euskera a la plataforma suposa una vulneració dels compromisos adquirits amb la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries, ratificada pel Regne d'Espanya.

En conseqüència, el català, tot i ser una llengua amb més de deu milions de parlants, continua sense tenir el reconeixement com a llengua oficial a les institucions europees i als programes d'intercanvi d'estudiants Erasmus+. Un fet recollit al Pla d'Enfortiment de la llengua catalana, del que se'n desprenen

mesures concretes i accions per al seu reconeixement en l'àmbit educatiu i acadèmic.

Per aquests motius, presenta la següent:

Proposta de resolució

1. El Parlament de Catalunya constata la importància del Pla d'Enfortiment de la llengua catalana en aquest aspecte i insta al Govern a desplegar-ne les seves principals mesures per tal d'aconseguir el reconeixement del català dins el programa Erasmus+, que permetria donar un salt qualitatiu en la garantia i bon funcionament del procés d'acollida lingüística dels estudiants de mobilitat d'aquest programa.

2. Així mateix, el Parlament de Catalunya insta al Govern de la Generalitat a instar a l'Estat espanyol a:

a. Incloure a la plataforma OLS (Online Linguistic Support) el català, així com la resta del llenguatge cooficials a l'Estat espanyol -el gallec i l'euskera-, que són llengües d'ensenyament, investigació i comunicació en universitats diverses que reben alumnes del programa Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat.

b. Sol·licitar formalment, a través del SEPIE (Servei Espanyol per a la Internacionalització de l'Educació), la inclusió del català, el gallec i l'euskera a la plataforma OLS per al període 2022-2027, ja que fins ara no ho ha fet en cap moment, tal com ha indicat en repetides ocasions la mateixa Comissió Europea.

c. Reparar aquesta situació incorporant les tres llengües cooficials en el marc de la licitació actual de la nova plataforma europea OLS en el marc del programa d'intercanvi d'estudiants Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat.

Palau del Parlament, 3 de novembre de 2022

Mònica Sales de la Cruz, portaveu; Judith Toronjo Nofuentes, portaveu a la CRU, GP JxCat

ESMENES PRESENTADES

Reg. 79696 / Admissió a tràmit: Mesa de la CRU, 13.01.2023

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 79696)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De modificació del punt 1

1. El Parlament de Catalunya constata la importància del Pla d'Enfortiment de la llengua catalana en aquest aspecte i insta ~~al~~ *el* Govern a desplegar-ne les seves principals mesures per tal d'aconseguir el reconeixement del català dins el programa Erasmus+, que permetria donar un salt qualitatiu en la garantia i bon funcionament del procés d'acollida lingüística dels estudiants de mobilitat d'aquest programa.

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana (2)

De modificació del punt 2

2. Així mateix, el Parlament de Catalunya expressa el seu suport a les iniciatives que duu a terme el Govern de la Generalitat, en col·laboració amb institucions acadèmiques i altres governs de l'àrea lingüística i d'altres territoris de l'Estat, perquè l'Estat espanyol faci totes les gestions oportunes davant la Comissió Europea per:

a. Incloure a la plataforma OLS (Online Linguistic Support) el català, així com la resta del llengües oficials a l'Estat espanyol -el gallec i l'euskera-, que són llengües d'ensenyament, investigació i comunicació en universitats diverses que reben alumnes del programa Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat.

c. Reparar aquesta situació incorporant les tres llengües oficials en el marc de la licitació actual de la nova plataforma europea OLS en el marc del programa d'intercanvi d'estudiants Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat
